

Handläggare
Suzanne Fyffe
Telefon: 08-50803012

Till
Järva stadsdelsnämnd

Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/576

Förvaltningens förslag till beslut

- Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
- Ärendet justeras omedelbart

Sammanfattning

Förvaltningen är på ett övergripande plan positiv till bilpooler men det är främst trafikkontoret och parkeringsbolagen som har rådighet över frågan. Trots att många invånare är intresserade av bilpooler och trots att bilpooler ses som en positiv del av utvecklingen i stadens transportsystem så anser förvaltningen att det inte motiverar att göra om stadens mark till privat parkeringsmark. Städdagar och vinterväghållning är så pass viktiga för stadens tillgänglighet och intryck att det inte bör ändras endast för parkering.

Bakgrund

En motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster från Jonas Naddebo (C) Svante Linusson (C) har remitterats till Järva stadsdelsnämnd av kommunstyrelsen.

I motionen anses att gatuutrymmet är begränsat och att det blir ytineffektivt att låta bilar stå parkerade, ofta till 95 % av tiden. Om möjligheten och ytan att ha bilar parkerade begränsas kan ytan användas till uteserveringar och annat som gör staden mer attraktiv. Motionärerna vill därför förenkla för mer klimatvänliga mobilitetstjänster som till exempel bilpooler och delade bilar.

I syfte att möjliggöra för utökning av antalet bilar i fasta bilpooler föreslås Stockholm stad följa exempel som Oslo eller Köpenhamn där bilpoolerna har tilldelats plats på gatorna vilket anses ha bidragit till en ökad medvetenhet kring bildelning bland de boende. Vidare vill motionärerna att Stockholm stad engagerar sig för att få regeringen att skriva om reglerna att reservera parkeringsplatser på

gatumark. Stockholm stad bör även göra om gatumark till fastighetsmark för att främja en bättre resursanvändning av såväl ytor som fordon. Motionärerna önskar att samma regler ska gälla för bilpooler och miljöbilar enligt samma ramverk som för elbilar vilka kan få designerade parkeringsplatser enligt lokala trafikföreskrifter.

Motionärerna vill att Stockholm Parkering främjar delande av fordon och att dess anläggningar bör designeras för bilpooler. Samtidigt bör designerade gatuparkeringsplatser utses i områden där detaljplaner ändras exempelvis i samband med breddning av cykelbana. Vidare anser motionärerna att särskilt i nya stadsdelar är bilpoolsplatser på gatan ett bra sätt att bibehålla ett lågt parkeringsantal men samtidigt erbjuda flexibiliteten av bilen till de som behöver använda den samtidigt som korttidsleasing, byten av bilar mellan familj och vänner anses vara ett växande fenomen vilket staden borde uppmuntra.

Ett problem som lyfts av motionärerna är städdagar och snöröjning kan innebära problem för bilpooler som parkerar på gatan och stadens berörda nämnder och bolag behöver undersöka frågan närmare för att hitta smarta vägar framåt.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunfullmäktige att besluta att:

- Stockholms stad tredubblar antalet bilpoolsplatser i samtliga stadsdelar till senast 2027
- Stockholms stad låter, i samråd med de boende i staden, ta fram en bilpoolsplan som pekar ut var dessa bilpoolsparkeringar ska prioriteras så att vi snabbt kan få bukt med bristen
- berörda nämnder och bolag tillsammans med bilpoolsföretagen utreder lösningar kring datumparkeringen
- vid de tillfällen som detaljplaneändringar sker ska berörda nämnder göra om 20 procent av parkeringsplatserna från gatumark till fastighetsmark för att därigenom möjliggöra reserverade parkeringsplatser för bilpooler och bildelningstjänster
- Stockholms stad påverkar regeringen att uppdatera reglerna att reservera parkeringsplatser på gatumark till bilpooler och bildelningstjänster
- berörda nämnder och bolag moderniserar arbetet med parkering genom att ge i uppdrag åt de privata aktörer som erbjuder betalningslösningar för parkering i Stockholm att erbjuda mer flexibilitet kring boendetaxor. Detta berör bland annat den som vill skriva över sin boendeparkering till en annan person under kortare period, pausa sin boendeparkering då man är bortrest, eller ha

boendeparkering en kortare tid för en bil skriven på en annan person, exempelvis vid utlåning eller långtidshyra.

- berörda nämnder och bolag tar fram anvisade parkeringsplatser för delade fordon, där även den som väljer att placera sin bil i en privat bilpool, får parkera.

Ärendet

Bilpool kan vara ett alternativ för många stockholmare. Två procent av respondenterna i miljöbarometern år 2020 uppgav att de redan var medlemmar i en bilpool. Ytterligare en tredjedel uppgav att en bilpool kan vara ett alternativ till egen bil. Samtidigt uppgav 45 procent att de antagligen inte, eller absolut inte, var intresserade av att dela bil med andra.

Intresset för bilpool är enligt medborgarenkäten ”Miljö och miljövanor i Stockholm” från miljöförvaltningen som störst i åldersgruppen 26-40 år. Intresset varierar tydligt mellan olika stadsdelsområden och är som högst på Norrmalm och Kungsholmen samt i Skarpnäck och Skärholmen.

Det fanns tre typer av bilpooler tillgängliga för allmänheten i Stockholm under 2023:

1. Fasta bilpooler, kallas även för stationära bilpooler och innebär att fordonen är knutna till parkeringsplatser där kunden hämtar och lämnar fordonet. Det kan finnas flera bilar stationerade på samma bilpoolsplats. Fordon kan förbokas i god tid innan det ska användas. Bilen hämtas och lämnas på samma plats.
2. Friflytande bilpooler, vilket avser att ett verksamhetsområde har definierats inom vilket bilen kan hämtas och lämnas varsomhelst. Bilen kan inte förhandsbokas med längre framförhållning än 15 minuter. Bilarna får användas men inte lämnas när bokningen avslutas utanför verksamhetsområdet.
3. Peer-to-peer bildelning vilket är en lösning med privat bildelning med hjälp av ett plattformsföretag som sköter förmedling och betalning. Kunden och uthyraren gör upp om hur, var och när bilen ska hämtas och lämnas. Det finns ett relativt stort antal bilar med god geografisk spridning inom staden. Vissa bilar hyrs dock ut sparsamt. Uthyrningen sker utifrån kriterier som uthyraren har definierat. Som ett exempel kan en uthyrare välja att inte hyra ut sin bil till personer under en viss ålder.

I den årliga rapporten för miljöbarometern i Stockholm stad redovisas antalet invånare inom Stockholm stad som bor inom en 400 metersradie från en fast bilpoolsplats har ökat under 2023.

Under 2023 har 62 procent av svarande tillgång till en bilpoolsplats inom 400 meters radie jämfört med 2022 då siffran var 59 procent. Antal fasta bilpoolstationer har ökat i Stockholms stad. Under 2023 ökade även antalet bilar i de stationära bilpoolerna med cirka 40 procent från året innan (vilket är en underskattning eftersom vissa leverantörer inte ingår i årets uppföljning). Detta innebär att fler människor har möjligheten att använda delade bilar i större uträkning än tidigare år. Det innebär större möjligheter till förändrade resvanor för besökare och invånare inom staden.

Stockholms stad använder gröna och flexibla parkeringstal sedan 2015, som ett ramverk för hur många parkeringsplatser byggherren ska bygga. De tre kommunala fastighetsbolagen StockholmsHem, Familjebostäder och Svenska Bostäder gick ihop 2019 och genomförde en gemensam upphandling av bilpool. Det angavs att det ska vara en poolbil per 50 lägenheter och vid en ny upphandling från 2022 anges en poolbil per 75 lägenheter.

En jämförelse görs mellan hur många bilpoolsstationer som fanns i stadsområdena år 2022 och år 2023. Resultatet visar att antalet bilpoolsstationer har ökat i samtliga områden där Järva har gått från 6 platser 2022 till 18 platser 2023, vilket är störst ökning procentuellt i staden.

Friflytande bilpooler finns inte längre då den enda aktören som haft detta ändrat sin verksamhet. Flexibiliteten för användare har därmed rejält försämrats. Inom peer-to-peer bildelning har antalet tillgängliga bilar legat på liknande nivåer under de fem senaste uppföljningarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är överlag positiv till bilpooler men kan konstatera att det är främst trafikkontoret och parkeringsbolagen som har rådighet över frågan. Enligt enkäter kan omkring hälften av stockholmarnas bilister tänka sig att nyttjabilpooler.

Frågan om att kunna parkera bilpoolsbilar för att inte störa exempelvis vinterväghållning skulle eventuellt kunna lösas med parkering i garage eller parkering hos privata fastighetsägare. Förvaltningen är tveksam till subventionerade platser för privata företag.

Att göra om gatumark till fastighetsmark skulle innebära att Stockholm stad förutom att förlora värdefull mark även skulle förlora rätten att

exempelvis sommartid uppföra gångator, anordna evenemang och ge rättigheter till uteserveringar, med andra ord delar av de sätt som staden har att göras mer attraktiv vilket ju är en del av motionärernas önskan.

Platser för laddning av fordon utökas ständigt och anpassningar för snabbbladdning på offentliga platser blir fler. Dessa skulle kunna utökas ytterligare som strategi för att underlätta för bilpooler, framför allt inom stadens fastighetsbolag men även via Stockholms Parkering. Förvaltningen vill i sammanhanget framhålla att städ- och vinterväghållningsinsatser är prioriterade insatser för att hålla staden tillgänglig och ren och därmed inte bör ändras.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Adrian Göransson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster
2. Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-09-12
Adrian Göransson, Avdelningschef	2024-09-12